

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2016/2017

Destinace (země, město): Itálie, Udine

Jméno, příjmení: Jana Sovová

Místo působení:

Univerzita v Udine

Centro Linguistico e Audiovisivi

Via A. Zanon, 6

33100 Udine

<http://www.clav.uniud.it/contatti/lettori-e-collaboratori-ed-esperti-linguistici/lingue-delleuropa-orientale/sovova-jana/>

tel.: 0039 0432 275 548 (prof. Anna-Maria Perissutti)

Obecné informace

Čeština se na Univerzitě v Udine vyučuje od 80. let minulého století. Prvním profesorem češtiny byl Francois Esvan, po něm následovali Andrzej Litwornia a Annalisa Cosentino. Od r. 2013 vede sekci bohemistiky profesorka Anna-Maria Perissutti, jedna z prvních studentek prof. Esvana. Další udinská absolventka Eleonora Bentivogli zde letos působila jako externí vyučující literatury. Průběžně v Udine přednášeli také vyučující z Olomouce a z Brna. Po zrušení fakult spadá sekce bohemistiky administrativně pod *Dipartimento di lingue e letteratura, comunicazione, formazione e società*, zatímco lektoráty jsou i nadále součástí univerzitního *Centro Linguistico e Audiovisivi* (Jazykové a audiovizuální centrum).

Český jazyk a literaturu lze studovat jako povinný nebo volitelný předmět, a to v bakalářském, magisterském i postgraduálním studiu. Za docházku na lektoráty studenti nedostávají kredity, ale nově si ji mohou nechat oficiálně zapsat do studijního plánu. Představuje to pro ně jakýsi bonus a důkaz pravidelného kontaktu s roditelým mluvčím. V zimním semestru jsme měli celkem 18 studentů. Kromě toho se výuky zúčastnily dvě studentky z České republiky, hostující v Udine v rámci programu Erasmus (jedna v 1. a jedna

ve 2. semestru). Tři posluchači 1. ročníku, kteří si vybrali češtinu jako tzv. třetí jazyk, přešli v letním semestru na „jednodušší“ volitelný předmět; dvě studentky docházely pouze na společné akce (např. odborné překladatelské semináře – viz dále) a českou literaturu, která se přednášela v prvním semestru. Jedna studentka druhého ročníku přerušila studium v polovině akademického roku a její spolužák jej ukončil vykonáním zkoušky z literatury v opravném termínu. Ve 3. ročníku naopak jedna studentka přibyla. Celkový vývoj počtu studentů je znázorněn v tabulce:

ročník studia	počet studentů v 1. semestru	počet studentů ve 2. semestru
1.	10	5
2.	3	1
3.	3	4
4.	1	1
5.	2	2
celkem	19	13

Pracovní úvazek lektora činí 12–14 vyučovacích hodin po 55 minutách a minimálně dvě konzultační hodiny týdně. Technická vybavenost učeben se oproti loňskému roku výrazně zlepšila. Jedna byla již dříve vybavena velkou interaktivní tabulí a dataprojektorem. Do dalších dvou místností, určených k výuce menšího počtu posluchačů, byly nainstalovány monitory s reproduktory a přípojkou na přenosný počítač. Ke konání větších akcí je možné si online vyhledat a zarezervovat posluchárny či reprezentační prostory v kterékoli z univerzitních budov. Každý lektor má k dispozici poštovní schránku a skříňku v tzv. lektorské místnosti, kde je několik pracovních stolů s počítači, společná tiskárna a scanner. K povinnostem lektora patří mj. spolupráce s univerzitní knihovnou, vyplňování online výkazů o odučených a konzultačních hodinách, účast na schůzích a projektech a příprava závěrečných písemných testů. Výmění lektori nemají nárok na ubytování ani jiné zaměstnanecké benefity. Zdravotní péče je v Itálii založena na finanční spoluúčasti pacientů (tzv. ticket), bez poplatku je pouze návštěva obecného lékaře a ošetření na pohotovosti v akutních případech.

Výuka praktického jazyka na lektorátu probíhá přímo v češtině. K vedení překladatelských dílen a ke komunikaci s kolegy, úřady i veřejností se lektor neobejde bez aktivní znalosti italštiny (vítána je publikační činnost v oblasti překladu a praxe v tlumočení). V prvním ročníku se mi letos osvědčily učebnice L. Holé a P. Bořilové *Čeština Expres 1, 2 a 3*, které doplňuji o další cvičení podle potřeby. Ve druhém ročníku používám *Česky krok za krokem 2*. Od třetího ročníku pracuji převážně s autentickými materiály. Zčásti se opírám také o učebnice, na kterých jsem se autorsky podílela (v pořadí třetí soubor cvičení právě vychází v olomouckém nakladatelství UPOL). Studenti jsou od počátku aktivně zapojováni do výuky a pravidelně si připravují prezentace na probíraná i doplňková témata.

Posluchači 1. ročníku letos přeložili do italštiny bezplatné online slovníčky k učebnici *Čeština Expres 1* a 2. Autorka Lída Holá je odměnila veřejným poděkováním a zasláním učebnic a dalších publikací nakladatelství Akropolis. První díl slovníčku je již zpřístupněný na webových stránkách http://www.czechstepbystep.cz/pdf/slovník_CE_1_italsky.pdf, druhý bude brzy následovat. Se studenty vyšších ročníků jsem na popud básníka Giovanniho Fierra z italské Gorizie uspořádala překladatelskou dílnu poezie, která na jaře vyústila v časopiseckou i knižní publikaci a setkání s překládaným autorem, básníkem Petrem Hruškou (viz dále). Vedle literárního či technického překladu projevíli někteří posluchači zájem o jazyk videoher a komiksů s historickým námětem.

Přehled nejdůležitějších událostí v průběhu akademického roku

Září: prezentace studijních programů a možností stipendijních pobytů v České republice.

Říjen: cyklus přednášek B. Bednařkové z FF UP v Olomouci o české morfologii.

Listopad:

- zahájení překladatelské dílny a autorské čtení poezie na hudebně-literárním večeru *Fare Voci Gorizia*;
- závěrečná konference projektu *WRILAB 2, On-line Reading and Writing Laboratory in Czech, German, Italian and Slovenian as L2*, jehož hlavní koordinátorkou je prof. A. Perissutti (na snímku v 1. řadě vlevo);
- inaugurace nového akademického roku a manifestace proti propouštění lektorů¹.

Prosinec:

- křest překladu knihy *Vita Caroli* a vernisáž výstavy věnované osobnosti Karla IV. za účasti překladatelky T. Menotti, honorárního konzula České republiky P. Petiziola a ve spolupráci s Českým centrem Milán;
- cyklus přednášek E. Skříčkové z FF UP v Olomouci o české pop music „made in Italy“;
- předvánoční setkání studentů a lektorů

¹ Kolegům, kteří jsou poslední dobou přijímáni pouze na roční smlouvy, není od letoška umožněno zúčastnit se výběrového řízení, vyhlašovaného na jejich místo po uplynutí tří po sobě následujících let. Tato situace, reflektující celkovou hlubokou krizi na italském pracovním trhu, vede ke ztrátě kontinuity ve výuce, vytváření nerovných podmínek na pracovišti a bohužel i k napětí mezi novými lektory a jejich služebně staršími, sociálně lépe zajištěnými kolegy.

češtiny a němčiny, spojené s promítáním filmu *Tři oříšky pro Popelku/Drei nüsse für aschenbrödel* v české i německé verzi.

Únor:

– zveřejnění rozhovoru s P. Hruškou a první části výboru jeho básní v překladu studentek E. Bin a M. Cocci v internetovém časopisu *Fare Voci* (<http://www.isontina.beniculturali.it/index.php?it/408/fare-voci-rivista-di-scrittura>);

– odevzdání překladu online slovníčku k učebnici L. Holé *Čeština Expres 1*.

Březen: společný celodenní překladatelský seminář studentů a učitelů češtiny na Univerzitě v Benátkách.

Duben:

– seminář literárních překladatelek a absolventek lidské bohemistiky T. Menotti a E. Copetti o pracovních a publikačních možnostech v oboru;

– vernisáž fotografických výstav D. Bednáře v Gorizii a Portogruaru.

Květen:

– seminář členky Italské asociace tlumočnicků a překladatelů E. Sacchetti o technickém překladu a možnostech uplatnění v oboru;

– křest dvojjazyčného výboru básní P. Hrušky *Il soggiorno breve delle parole* (*Krátký pobyt slov*, nakl.

qudulibri Bologna)² za účasti autora. Celkem čtyři prezentace výboru proběhly na univerzitě, v literárním salonku *Casa di Maurizio Predasso* v Martignaccu (snímek vlevo), v galerii umění *PAB* v Portogruaru a na festivalu *èStoria* v italské Gorizii (snímek vpravo dole). Zvláštní poděkování patří zpěvačce Y. Ellerové za doprovodná hudební vystoupení a ČC Milán za finanční příspěvek.

Červen:

– přednášky H. Karlíkové z AV ČR v Brně o etymologii českých frazémů a P. Karlíka z FF MU v Brně o nulovém subjektu v češtině a v italštině;

– schůzka velvyslankyně České republiky H. Hubáčkové, ředitelky Českého centra Milán R. Neumannové a honorárního konzula České republiky s rektorem, prof. Perissutti, a dalšími zástupci Univerzity v Udine;

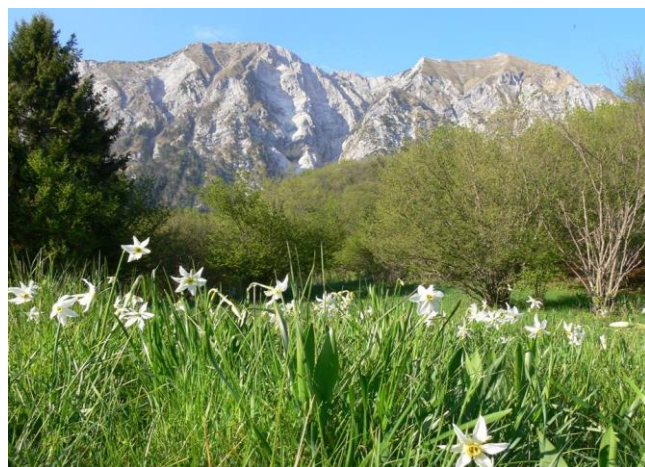

² <https://qudulibri.files.wordpress.com/2012/11/scheda-il-soggiorno-breve-delle-parole-1.jpg>

- odevzdání překladu online slovníčku k učebnici L. Holé *Čeština Expres 2*;
- závěrečné písemné a ústní zkoušky³.

Závěrem

Konec akademického roku se nesl v duchu příznivých zpráv: dva studenti 1. ročníku získali díky podpoře MŠMT v Praze a honorárního konzula Itálie v Brně P. Zezuly stipendijní pobyty na Letní školu slovanských (bohemistických) studií, pořádanou Kabinetem češtiny pro cizince FF MU v Brně. Studentka 3. ročníku, která se mimořádně vyznamenala při překladu poezie, stráví v téže destinaci celý příští semestr.

Četná obchodní partnerství českých a severoitalských podnikatelů a rostoucí oblíbenost regionu u českých návštěvníků v zimních i letních měsících (k letošním hlavním atrakcím patřila kromě alpských horských stezek např. cyklostezka na trase Tarvisio – Grado) představují konkrétní možnosti pracovního uplatnění našich absolventů v oblasti turistického ruchu a obchodu.

Udine 23. 7. 2017

Jana Sovová

³ Průběžně jsem se věnovala např. korekturám italsko-českého slovníku, překladům do češtiny pro potřeby katedry a vlastní autorské i překladatelské publikační činnosti v časopisech *Texty* a *Protimluv* a na redigovaném webu *Perigeion*.

